

„Formailag közeledtünk a gazdasági stabilitáshoz, a gyakorlatban azonban javulás nem mutatkozik“

A szegedi gazdasági élet tényezői — 1928 gazdasági helyzetéről és a jövő kilátásairól

(A Délmagyarország munkatársától.) Az év letűnőben van. Késérő-szomorú év volt, kevés gazdasági ünneppel, sok adóval, sok nyomorúsággal. Megkérdeztük Szeged gazdasági életének vezető tényezőit, milyennek látták az elmúlt gazdasági évet és mit várnak a jövő esztendőre. A következő válaszokat kaptuk:

Boda Bertalan

a kiskereskedők elnöke így válaszolt:

— Elsősorban jobb pénzügyi viszonyok keltenek. Olcsóbb hitel, kevesebb adó. A jövő évben remélhetőleg már az általános gazdasági helyzet is javul és így talán a kereskedők is könnyebben fognak létezni. Feltétlenül fontos volna, hogy az állam emelje a köztisztviselők fizetését. Ha a tisztviselők nagyobb fizetést kapnak, életmódjukat is emelik és ebből előny származik a kereskedőkre is. Kíváncsinos volna az egyfázisú forgalmiadó bevezetése, mert ez esetben az árak is csökkennének, másrészt a kereskedő sok felesleges zaklatástól menekülne meg.

— A Magyar Hét tapasztalatai alapján pedig kíváncsinos volna, hogy a magyar gyárak olcsóbbat és jobbat produkálnának, mint a külföld, mert ez esetben a magyar ipar győztesként kerülne ki a nagy konkurenciából.

Bokor Adolf

a szegedi Lloyd Társulat elnöke:

— Semmi jót sem várhat a szegedi kereskedelem az 1929-es évtől. Tessék megnézni milyen volt a karácsonyi vásár. A boltokban egész nap álltak a segédek, semmi forgalom nem volt, vevőt is alig lehetett látni. A pénzhány rettenetes arányokat öltött, a kereskedő roskadozik a terhek alatt. Hoonnan fedezze csak a pusztá rezsi költségeket, ha nincsen vevője, ha a fogyasztás a lehető legminimumra zsugorodott össze. Ismétlem semmi jót sem várunk a jövő esztendőből.

Körmendy Mátyás

felsőházi tag, a szegedi ipartestület elnöke a következőket mondotta:

— Az a meggyőződésem, hogy az 1929-ik év meghozza az iparosság békéjét. Én a béke szolgáltatásban állok, teszem ezt nemcsak most, hanem a múltban is mindig a béke embere voltam. Ezt a békétörékvésemet vonatkoztatom országos viszonylatban is, amikor a kézműiparosság és a kereskedelmi és iparkamarák közötti béke ügyét szolgálom. Bizom abban, hogy az elkövetkezendő esztendő a kamarákat is jobb belátásra fogja bírni abból a szempontból, hogy a kézműiparosságnak egy központi szerv létesítésére vonatkozó kívánságait maguk a kamarák fogják szorgalmazni.

— Az én szerepem, mint a vidéki kézműiparosság felsőházi tagjának, nem is lehet más, minthogy a kézműiparosság és a kamarák közötti békét megteremtsem, mert úgy érzem, hogy csak így szolgálom a kézműiparosság érdekeit. Nekem az az álláspontom, hogy a cimeken ne lovagoljunk. Olyan mindegy, hogy kézműves testület vagy kézműves kamara is lesz a neve, a lényeg az, hogy a kézműiparosság végre egy törvényes szervben megvesse a lábát, amely törvényes szerv azután az összes iparosokat tömörítse, azokat is, akik eddig nem voltak tagjai valamilyen ipartestületnek, még pedig törvényhozási uton. Háromszázezer kézműiparos közül ma körülbelül százezer még semmiféle ipartestületnek sem tagja!

— Ezeknek az iparosoknak az irányítására a kézműiparosság vezetőinek éppen úgy gondot kell fordítani, mint azokra, akik már tagjai az ipartestületeknek.

— Azt javasoltam, hogy a kamarák is, meg

az IPOSz is ki legyenek elégítve, de meg a központi szerv egyébként sem foglalkozik egyénekkal, hanem csak az ipartestületekkel, a központi szerv neve tehát: ipartestületek kamarája legyen. Ehhez az IPOSz vezetősége hozzájárult. Még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy egy központi szervet addig el sem lehet képzelni, amíg az ipartestületi reformot törvényhozási uton meg nem valósítják.

Tonelli Sándor dr.

a kereskedelmi és iparkamara főtitkára a következőket mondotta:

— Meggyőződésem szerint a letűnőben levő esztendő gazdasági helyzetét két szempontból kell megítélni. Elsősorban internacionális viszonylatból, amelynél jelentős szerepet játszik kereskedelmi és fizetési mérleg alakulása és Magyarországnak az idegen országokhoz való gazdasági viszonya. Megállapítható, hogy e téren formailag közeledtünk a stabilitás felé, mert kereskedelmi szerződési hálózatainkat tovább építettük, — a gyakorlatban azonban javulás nem mutatkozik, mert ugy kereskedelmi, mint fizetési mérlegünk a passzívitásnak további emelkedését tüntette fel.

— A legfontosabb kérdések egyike, a Németországgal való szerződés még függőben van, illetőleg ennek megkötésére irányuló tárgyalások folyamatban vannak. Minthogy Németország gazdasági szempontból centrális helyzetet foglal el, a kereskedelmi szerződés megkötése döntő jelentőségű ránk nézve is és ez fogja a bélyegét rányomni a következő esztendőben mérlegünk alakulására.

— A belső viszonyokat illetően abból kell kiindulni, hogy Magyarország gazdasági jóléte — az ipart és kereskedelmet beleértve — a terméseredménytől függ. A gabonafélék nagyon jónak mutatkoztak és az év derekán leg szebb reményekkel lehetett a jövő elé tekinteni. A június végétől kezdődő szárazság azonban a kapásnövények termését annyira megromította, hogy ez illuzoriussá tette azt a több-leet, amely a gabonánál mutatkozott. Ez a terméseredmény éreztette hatását az egész gazdasági helyzet kialakulására. Ennek kell tulajdonítani azt, hogy a vásárlásokkal szemben az év második felében nagy tartózkodás volt tapasztalható.

— Ipari téren ennek ellenére sem lehet az élénkség bizonyos jeleitől elzárkózni. Számos új alapítás történt, amelyek azonban, sajnos módon éppen a mi vidékünkön kerültek el. Nemi emelkedés az építkezéseknél és a magánépítkezéseknél észlelhető, még pedig nem csupán Budapesten, hanem a vidéken is.

— Általában soha azelőtt nem jüggünk jobban a világpiac alakulásától, mint most. Éppen ezért horoszkópot felállítani a gazdasági alakulásra nagyon nehéz. A kereskedelemnek és az iparnak közvetlen kívánsága azonban az, hogy az egész vonalon az egyenlő teherviselés elvét érvényesítsék, azok a könnyítések pedig, amelyeket a pénzügyminiszter a tulajdonosi megkönnyítését kilátásba helyezett, tényleg könnyítések is legyenek és végül, hogy az akadálytól mentes munka mindenki részére biztosítható.

Vértes Miksa

a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara kereskedelmi osztályának elnöke a következőket mondotta:

— Minden fronton az eddigi nehéz harc folytatását, hogy kiküzdhezzük a jobb életlehetőségeit!

— A közterhek könnyítéséért, jelentékeny enyhítéséért való küzdelem lesz e harcok tengelyében, mert a kereskedelem a jelenlegi adóterhek súlyát tovább már képtelen

viselni, olyannyira, hogy a detailkereskedelem a teljes megsemmisülés előtt áll. Nem bírja energiával, lelkierevével, kitartással és idegekkel a különféle adónemek kivetési, behajtási és ellenőrzési sérelmeit.

— A hitelleltetés, valamint a szövetkezetek tevékenységének törvényes rendezése tovább el nem halasztható.

— Nem egyoldalú osztálypolitikát követelünk sérelmeink megoldásánál existenciánk és megélhetésünk érdekében, hiszen minden kívánságunk nemcsak a magunk sorsának jobbrafordulását véli szolgálni, hanem egyben a magyar mezőgazdaság és kisipar jobb életfeltételeit is jelenti. Ezért megértést várunk végre a gyáriptártól is, hogy teljes szívvel állhassunk a magyar iparcikkek terjesztésének szolgálatába.

— Végül a kereskedelem minden rétegének megértő összefogását hirdetem, hogy testületeink és szervezeteink az eljövendő küzdelmes harcot eredményesen megvívassák!

Wimmer Fülöp

a kamara elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— Azt kérde On tőlem, hogy gazdasági viszonyaink 1928-ban hogyan alakultak és milyen kilátásaink vannak a legközelebbi jövőre. Sajnos csak a legkedvezőtlenebb választ adhatom mindkét kérdésre, mert a tényeknek megfelelően konstataciónom kell, hogy az 1928-as év, amelynek utolsó napjait éljük, ugyszólván minden irányban végzetlenül kedvezőtlen gazdasági viszonyok között folyt le.

— Noha azok közé tartozom, akik nem ismerik el országunk kizárólagi mezőgazdasági jellegét, hanem a magyar iparnak már egy nagyon lényeges befolyást vindikálnak, eltekintve attól, hogy a helyzet tartós és végleges javulását csak az ipar fejlesztésében látjuk, hogy ezáltal a mezőgazdaság termelésének nagyrésze a belföldi fogyasztás által konzumáltassék, míg az ipari termékek kivitele sokkal könnyebb és inkább várható, mint a mezőgazdaság által produkált nyerstermékeké, — legelőre mégis a terméseredményre kell rámutatnom, amely oly különleges képet mutat, mint talán még sohasem.

— Rendkívül kedvező termés volt ugyanis kenyérmagvakban — cca 25 millió métermázs —, amely mennyiség a belföldi szükséglet kétszerese, úgyhogy ennek fele kivitelre szorul, — minden más terményben azonban, főleg a nagyon fontos kukoricában, burgonyában stb. egyenesen rossz termés volt és ez az eredmény a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságot annyival rosszabb helyzetbe juttatta, hogy a buzafölösleget vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon rossz árban adhatta el, úgyhogy jelentékeny mennyiségeket kukorica és más ily termények helyett az állatokkal etették meg, — pénzhez a gazda azonban egyáltalában nem jutott.

— Ez a helyzet az ország egész gazdaságát természetesen a legkedvezőtlenebb módon befolyásolta. A gazda csak a legszükségesebb beszerzésekre szorítkozott, ehhez képest a kereskedelmi forgalom még inkább hangatott, az ipar foglalkoztatása lecsökkent és csupán — sajnos — csak a nagy külföldi behozatal maradt meg, amely kereskedelmi mérlegünket majdnem már fenyegető módon befolyásolta. Ha mindehhez most még a rendkívül magas és az egész lakosságot terhelő adókat említtük, azt a vígasztalan képet kapjuk, mint amelyről már fentebb említettem.

— Szerintem a legközelebbi időre való kilátások sem jobbak, mert sehol sem látjuk azt a nagy, igazán segíteni kívánó akciót, amelyet ez a kedvezőtlen helyzet igényelne, — azt az akciót, amely az erre hivatott körök által végzendő kivált elősegítésé, amely a tulajdoni buza-termés helyett ipari növények termelését előmozdítaná, amely az adókat az egész vonalon lecsökkentené és nem irányulna 100 millió állami többletek képződésére. Mi hozhatná tehát az annyira remélt javulást? Megnyugtató választ erre nem adhatok.

Fiu- és leánykaruhák

elsőrendű kivitelben

280

Pollák Testvéreknél Csekonics uccán

Új-bor 80 fillér. Ó-borok 1.20

től, prima pengótól pengótól

1924. évi Vörösbort 1.80 pengőért illeréknél

házhoz szállítva kapható

Petrík J. borpincében Római körút 14. sz.

Telefon: 2-18. 405